

PROVINCIALE STATEN
VERKIEZINGEN 2023

5 ONDERNEMERS STANDPUNTEN VOOR FRYSLÂN

VNO
NCW
Noord

MKB
Nederland
Noord

Geachte (kandidaat-) Statenleden,

De Provinciale Statenverkiezingen zijn een belangrijk moment voor de inwoners en de ondernemers van Fryslân. Op 15 maart 2023 brengen zij hun stem uit en bepalen daarmee wie de toekomst van de provincie vormgeeft.

Als grootste ondernemers- en werkgeversvereniging zijn wij ons bewust van de belangrijke rol die de provincie speelt in het creëren van een gunstig ondernemers- en vestigingsklimaat.

In onze leaflet beschrijven we vijf thema's die van groot belang zijn voor ondernemers en werkgevers. Hierin vindt u informatie voor de verbetering van de infrastructuur, bedrijventerreinen en centrumgebieden, het verstevigen van het ondernemers- en vestigingsklimaat, de overgang naar een duurzame wereld en het versterken van de arbeidsmarkt.

Afgewogen keuze

Als VNO-NCW MKB Noord hopen wij dat onze standpunten u zullen helpen bij het nemen van goede beslissingen en het formuleren van concrete plannen voor de provincie Fryslân. Samen kunnen we werken aan een betere en mooiere toekomst!

Met vriendelijke groet,

Milan Grijmans
interim-voorzitter regiobestuur Fryslân

1 Voor een krachtig spoor-, lucht- en wegennetwerk

- **Ontwikkel de Lelylijn en zet in op een internationaal sporennetwerk. Zet daarnaast in op maatregelen om het bestaande spoor te versnellen en verbeteren.**
- **Prioriteer grote infrastructurele plannen, zet in op no-regret maatregelen en versterk de huidige infrastructuur binnen de provincie.**
- **Blijvende ondersteuning voor Groningen Airport Eelde voor de waarborging van de mobiliteitsinfrastructuur en het internationale karakter van Noord-Nederland.**

- **Als grootste prioriteit geldt de ontwikkeling van de Lelylijn, de vitale route die Fryslân met de rest van Nederland verbindt, waarbij de kans voor een Europese hoofdverbinding (Randstad-Hamburg-Scandinavië) wordt benut.**

Hierbij moet rekening worden gehouden met het bestaande spoor, welke versneld en verbeterd moet worden. Met in het bijzonder het traject tussen Leeuwarden en Zwolle.

- **Om economische activiteiten in de provincie te bevorderen en stimuleren moet geprioriteerd worden in infrastructurele plannen, Zoals de aanleg van een spooraquaduct bij het Van Harinxmakanaal, een aquaduct bij de Kruiswaterbrug en verruiming van de sluis bij Kornwerderzand.**

Kies daarnaast voor oplossingen die op korte termijn kunnen worden gerealiseerd en een positief effect hebben op de samenleving, zoals een efficiënter verkeersmanagement, een grotere economische groei en een verbetering van de levenskwaliteit in de omgeving.

- **Groningen Airport Eelde is van groot belang voor de mobiliteit in Noord-Nederland en biedt kansen op het gebied van energie, infrastructuur, mobiliteit en arbeidsmarkt. Het behoud van het internationale karakter is cruciaal voor het stimuleren van het vestigingsklimaat en het vliegveld heeft een voorbeeldfunctie in de energietransitie voor andere bedrijven.**

2

Bedrijven vormen het economisch hart van Fryslân

- **Versterk het hoog-, midden- en laagspanningsnet om de vraag en aanbod van elektriciteit op te vangen, netcongestie tegen te gaan en elektrische mobiliteit te bevorderen.**
- **Investeer in verbeteringen in de digitale infrastructuur. Bevorder verdere innovaties op het digitale netwerk en stimuleer digitalisering onder mkb'ers.**
- **Creëer meer bedrijventerreinen, verbind partners en zorg voor voldoende nieuwe terreinen.**

- **Fryslân moet verduurzamen. Maar door de groei van hernieuwbare energie kan het elektriciteitsnetwerk deze productie niet aan met netcongestie als gevolg. Het is niet uitlegbaar in de huidige tijd van klimaatveranderingen dat men geen duurzame energie kan terug leveren.**

Momenteel vormt ook afname van energie grote problemen in Fryslân. De beperktheid binnen het stroomnet, zorgt ervoor dat bedrijven niet meer de stroom krijgen die zij nodig hebben om te kunnen ondernemen. Met als gevolg dat nieuwe bedrijven zich ergens elders vestigen en bestaande bedrijven wachten met uitbreiden.

Netbeheerder Liander moet dan ook investeringen en verbeteringen sneller doorvoeren, waarbij de provincie Fryslân de netbeheerder financieel ondersteunt om deze problematiek zo snel mogelijk te verhelpen.

- **Als kleinere mkb'er is het noodzakelijk om te digitaliseren om concurrerend te blijven. De regelingen omtrent digitalisering moeten worden uitgebreid om Friese ondernemers te stimuleren om de digitale wereld te betreden. Ook is een goed, snel en stabiel netwerk essentieel voor ondernemers in deze gedigitaliseerde wereld. Het is belangrijk om vooruit te kijken naar toekomstige innovaties, zoals het aankomende 6G-netwerk.**
- **Gemiddeld werken vier op de tien mensen bij bedrijven en zijn de meeste bedrijven gevestigd op een bedrijventerrein. Een aantal wat nog altijd groeiende is. Niet voor niets kunnen bedrijventerreinen worden gezien als de levensader van de Nederlandse economie. De Provincie Fryslân moet daarom de regie over de organisatie van bedrijventerreinen in eigen handen nemen, om een toekomst met start-ups, scale-ups en andere ondernemers te kunnen garanderen. Hierdoor kan er meer ruimte worden gecreëerd voor innovatie en groei van nieuwe bedrijven in de regio.**

3

Een versterkt vestigings- en ondernemersklimaat

- **Jaag de woningbouw fors aan en geef invulling aan het Deltaplan.**
- **Doorbreek de stikstofimpasse, zet in op innovatie van bedrijven en creëer ontwikkelruimte voor infraprojecten en nieuwbouw van woningen en bedrijven.**
- **Versnel vergunningverlening, zet in op een vermindering van regeldruk.**

- **In Fryslân is er sprake van woningnood. De komende jaren moet dan ook worden ingezet op het bouwen van duizenden nieuwe woningen. Ook moet rekening worden gehouden met de nog grotere landelijke woningnood, in lijn met het Deltaplan. Dit biedt kansen voor de regio om sociale voorzieningen te behouden, nieuw talent aan te trekken en te zorgen voor een nog beter vestigings- en ondernemersklimaat in Fryslân.**
- **De stikstofimpasse houdt Fryslân nog altijd in zijn greep, om dit op te lossen moet de stikstofemissie worden gereduceerd om zo ontwikkelruimte te kunnen creëren voor PAS-melders, infraprojecten en nieuwbouw van woningen en bedrijven.**

Hier ligt een kans te benutten voor de provincie. Er moeten subsidieregelingen worden ingesteld die het mogelijk maken voor bedrijven om op vrijwillige basis vernieuwing en innovatie door te voeren, om zo de uitstoot te verminderen. Hierdoor ontstaat er niet alleen ruimte voor de industrie, infraprojecten en bouw van woningen en bedrijven, maar ook voor de boeren.

- **Ondernemers worden vaak geconfronteerd met veel regeldruk, waaronder de verplichting om aan tal van vergunningen, wetten en eisen te voldoen. Dit leidt tot hoge kosten, tijdverlies en extra administratieve lasten. Ook kan het een drempel zijn voor ondernemers die zich willen vestigen of uitbreiden in Fryslân.**

Daarom moet regeldruk worden tegengegaan en vergunningverlening worden versneld en gestroomlijnd. Bijvoorbeeld door wet- en regelgeving te vereenvoudigen, administratieve lasten te verminderen en richtlijnen te verduidelijken door één Frysk ondernemersloket op te richten.

4

Op weg naar een duurzame wereld

- **Zorg voor een forse impuls voor de productie van betrouwbare, betaalbare en beschikbare energie. Geef ruimte aan nieuwe bronnen van energie, ondersteun pilotprojecten.**
- **Stimuleer een toekomst met groene waterstof.**
- **Zet in op een hogere mate van circulariteit in de provincie.**

- **Maak Fryslân klimaatneutraal in 2050 door te investeren in betrouwbare, betaalbare en beschikbare energie. Naast zon en wind moeten ook andere energiebronnen worden ontwikkeld. Ondersteun financieel pilotprojecten financieel om dit te realiseren. Terwijl tegelijkertijd de problematiek rondom netcongestie wordt weggenomen.**
- **Groene waterstof heeft de toekomst. De energietransitie is in volle gang, toch blijkt nu al dat enkel zon- en windenergie niet genoeg is om Fryslân klaar te maken voor een duurzame wereld.**

Groene waterstof biedt hierin de oplossing. De komende jaren moet dan ook worden ingezet op de doorontwikkeling van deze duurzame energiebron, zodat elke Fries gebruik kan maken van groene waterstof.

- **Fryslân is dé provincie voor biobased en circulaire producten en heeft een sterke agrifoodsector. De koplopers van Fryslân investeren in een circulaire economie, maar het mkb blijft hierin vaak nog achter. Bied steun aan bedrijven, bijvoorbeeld met gerichte subsidies en fiscale maatregelen, die mee willen helpen aan een circulaire economie.**

5

Versterk de arbeidsmarkt met talent

- **Verbreed de inzet van Fryslân Werkt! en ontwikkel een centraal punt voor ondernemers en werkgevers bij het werven van personeel.**
- **Versterk de economie door een influx in menselijk kapitaal bij de ambities die in de provincie Fryslân van belang zijn. Het onderwijs kan hierin een belangrijke rol spelen.**
- **Verbeter geletterdheid en digitale vaardigheden onder werknemers, werkzoekenden en ondernemers. Versterk de inzet door het Leven Lang Ontwikkelen voor alle Friezen.**

- **Met de huidige verhitte arbeidsmarkt wordt het voor ondernemers en werkgevers steeds lastiger om het juiste personeel aan te werven. Een versplintering van aanbieders helpt niet mee aan dit probleem.**

Om ondernemers en werkgevers sneller te kunnen matchen met potentiële werknemers is een centraal loket gewenst, welke onderdeel kan worden van Fryslân Werkt. Hierbij wordt ingezet op een centrale aansturing en informatievoorziening die bijdraagt aan een duurzame arbeidsmarkt in Fryslân.

- **De Friese economie is uniek en kent veel variatie. Aan deze veelzijdige economie moet een influx aan menselijk kapitaal worden gegeven, door gerichte keuzes te maken in ambities die aansluiten op het gebied van Agri&Food, de Innovatie Cluster Drachten (ICD), recreatie en toerisme, maritiem en water.**

Om deze belangrijke kwesties aan te pakken, is het nodig om de juiste kennis en vaardigheden te hebben. Ook is het van vitaal belang voor de kenniseconomie van Fryslân dat er voldoende onderwijs en onderzoek is.

- **Eén op de vijf volwassenen in Nederland heeft moeite met lezen en schrijven. Het verbeteren van deze vaardigheden kan de arbeidspositie en zelfstandigheid van deze mensen versterken, waardoor zij sneller werk vinden en veiliger kunnen werken.**

Voor werknemers, werkzoekenden en ondernemers is het van grote waarde om kennis en vaardigheden op peil te houden, door middel van om-, bij- en nascholing. De Friese economie is gebaat met het Leven Lang Ontwikkelen en duurzame inzetbaarheid.

